

Dosar nr. 3ra-785/21

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător – V. Ciumac

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – V. Clima, I. Muruianu, G. Dașchevici

ÎNCHEIERE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de Lungu Valerian, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu,

în cauza civilă la cererea înaintată de Lungu Valerian împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și a Inspectoratului General de Carabinieri cu privire la accesul la informație, achitarea diurnelor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Lungu Valerian, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, admisă cererea de apel depusă de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, casată parțial hotărârea din 22 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și emisă o hotărâre nouă în partea respectivă,

c o n s t a t ă:

La 07 decembrie 2017, reclamantul Lungu Valerian a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Departamentul Trupelor de Carabinieri privind accesul la informație, achitarea diurnelor și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul DTC 86eg din 15 noiembrie 2002, a fost încadrat în serviciul militar în bază de contract în cadrul organelor afacerilor interne ale Republicii Moldova, Departamentul Trupelor de Carabinieri, Orchestra Model a MAI.

Prin ordinul nr. 235 din 06 decembrie 2016, reclamantul a fost eliberat din funcția deținută în baza art. 35 alin. (2) lit. m) al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, din propria inițiativă.

Pe parcursul activității sale, reclamantul a efectuat în interes de serviciu mai multe deplasări peste hotarele Republicii Moldova în componența orchestrei,

participând la evenimentele culturale, fapt care se confirmă prin ordinele emise de angajator și datele din pașaport, evidența electronică a traversării frontierei.

Prin cererea din 23 noiembrie 2016, Lungu Valerian a solicitat achitarea drepturilor legate de deplasările peste hotarele țării în interes de serviciu în perioada anilor 2013 – 2016, iar prin răspunsul din 10 ianuarie 2017 i s-a comunicat despre imposibilitatea prezentării unui răspuns final în vederea admiterii cerințelor înaintate, fiind solicitată prezentarea documentelor justificative în acest sens.

Astfel, prin cererea adresată Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne la 13 mai 2017 a solicitat să-i fie comunicată informația privind deplasările sale în interes de serviciu efectuate în perioada anilor 2013–2016, cu eliberarea în acest sens a copiilor ordinelor de delegare și altor acte adoptate în acest sens, să comunice plățile pentru diurnele achitate pe parcursul activității cu specificarea perioadei și a sumei, să calculeze și să achite plățile pentru diurnele neachitate și datorate pentru deplasările sale în interes de serviciu efectuate în perioada 2013–2016.

Angajatorul, Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI, i-a dat un răspuns evaziv, care nu reflectă situația reală. Or, odată ce normele de diurne sunt stabilite de Guvern, iar angajatorul dispune de informația privind delegarea reclamantului peste hotarele țării, diurnele achitate și cele neachitate, urma să efectueze calculele necesare, nefiind obligatorie prezentarea altor documente justificative.

Prin refuzul nejustificat de a admite cererea, este lezat în drepturile salariale ce decurg din munca prestată în exercitarea funcției și efectuarea deplasărilor în interes de serviciu.

Reclamantul Valerian Lungu a solicitat obligarea Ministerului Afacerilor Interne, a Departamentului Trupelor de Carabinieri să-i comunice informația privind deplasările lui Valerian Lungu în interes de serviciu, efectuate în perioada anilor 2013 – 2016, cu eliberarea copiilor ordinelor de delegare și altor acte adoptate în acest sens, obligarea Ministerului Afacerilor Interne, a Departamentului Trupelor de Carabinieri să comunice plățile pentru diurnele achitate pe parcursul activității, cu specificarea perioadei și sumei, obligarea Ministerului Afacerilor Interne, a Departamentului Trupelor de Carabinieri să calculeze și să achite plățile pentru diurnele neachitate și datorate lui Valerian Lungu pentru deplasările angajatului în interes de serviciu, efectuate în perioada anilor 2013 – 2016, cât și încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 03 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admis în proces Inspectoratul Trupelor de Carabinieri, în calitate de succesori în drepturi a părții pârâte Departamentul Trupelor de Carabinieri.

Prin încheierea protocolară din 02 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost atras în proces în calitate de terț Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Valerian Lungu și s-a obligat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Departamentul Trupelor de Carabinieri să comunice reclamantului informația privind deplasările lui Valerian Lungu în interes de serviciu, efectuate în perioada anilor 2013 – 2016, cu eliberarea copiilor ordinelor de delegare și altor acte adoptate în acest sens, să comunice reclamantului Lungu Valerian plățile pentru diurne achitate pe parcursul activității, cu specificarea

perioadei și sumei, în rest cererea de chemare în judecată fiind respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău 12 februarie 2020, a fost respins apelul declarat de Valerian Lungu și admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, casată hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani în partea admiterii cerințelor înaintate de Valerian Lungu împotriva Ministerului Afacerilor Interne și în această parte s-a emis o hotărâre nouă sub formă de încheiere, prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă, în rest hotărârea fiind menținută fără modificări.

Prin decizia din 23 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul depus de către Valerian Lungu, reprezentat de avocatul Sergiu Barbăneagră, s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2020, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 03 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Lungu Valerian, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, admisă cererea de apel depusă de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, casată hotărârea din 22 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea dispozițiilor de admitere parțială a pretențiilor lui Lungu Valerian în contradictoriu cu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și în această parte acțiunea lui Lungu Valerian împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în totalitatea ei, s-a declarat inadmisibilă. În rest dispozițiile din hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) din 22 octombrie 2020 au fost menținute.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, reclamantul nu a respectat procedura prealabilă de soluționare extrajudiciară a litigiului în privința Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, la materialele cauzei fiind prezentă doar dovada de înaintare a cererii prelabile față de Inspectoratul General de Carabinieri.

În privința pretențiilor reclamantului cu privire la obligarea Inspectoratului General de Carabinieri (succesorul Departamentului Trupelor de Carabinieri) să calculeze și să achite plățile pentru diurnele neachitate și datorate lui Lungu Valerian pentru deplasările angajatului în interes de serviciu, efectuate în perioada anilor 2013-2016, instanța de apel a conchis că în acest caz sarcina probațiunii îi aparține reclamantului. Respectiv, pretențiile reclamantului privind încasarea diurnelor sunt nefondate ca urmare a neprobării de către acesta a unei neexecutări sau executări necorespunzătoare de către angajatorul Inspectoratul General de Carabinieri a obligației de plată a diurnelor reclamantului.

La 06 aprilie 2021, Lungu Valerian, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, a declarat recurs împotriva deciziei din 03 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor formulate de Lungu Valerian, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

La 05 august 2021, Inspectoratul General de Carabinieri a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia.

La 11 august 2021, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a depus referință la cererea de recurs, solicitând considerarea acesteia ca fiind inadmisibilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Iar conform art. 245 alin. (1) din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul declarat de Lungu Valerian, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, a fost înregistrat la 06 aprilie 2021, fiind expedit prin poștă la 05 aprilie 2021 (f.d. 132a, vol. II), copia deciziei motivate fiind recepționată la 22 iunie 2021 (f.d. 133, vol. II), adică după depunerea cererii de recurs. Astfel, recursul a fost declarat în termenul stabilit de lege.

Având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, iar fondul cauzei a fost examinat inclusiv prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793- XIV din 10 februarie 2000, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului declarat de Lungu Valerian, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul declarat de Lungu Valerian, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe

dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul declarat de Lungu Valerian, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Lungu Valerian, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Mariana Pitic